

Projekt

z dnia 26 listopada 2015 r.

Zatwierdzony przez .....

UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ W AUGUSTOWIE

z dnia 3 grudnia 2015 r.

**w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Augustowa na 2016 r.**

Na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356, z 2013 r. poz. 1563 oraz z 2014 r. poz. 882, poz. 1188) i art. 10 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124 oraz z 2015 r. poz. 28) Rada Miejska w Augustowie uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwalić Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Augustów na 2016 rok stanowiący załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Augustowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Augustowie

Filip
Jerzy Chodkiewicz

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Augustowa na 2016 rok

Podstawa prawna

Podstawą prawną działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii są:

- **Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku** (Dz. U. z 2015 poz. 1286).
- **Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 roku** (tj. Dz. U. 2005 nr 179 poz. 1485).
- **Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku** (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 163, 693, 1045).
- **Ustawa o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku** (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 332, 1045, 1199).
- **Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie** (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493, z 2009 r. Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 125, poz. 842, z 2011 r. Nr 149, poz. 887).
- **Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016,**
- **Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011 – 2015**
- **Uchwała Nr XXXIII/312/06 Rady Miejskiej w Augustowie z dnia 30 marca 2006r. w sprawie uchwalenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Augustów na lata 2006-2016.**
- **Uchwała Nr XXX/226/13 Rady Miejskiej w Augustowie z dnia 29 listopada 2013r. w sprawie gminnego programu wspierania rodziny na lata 2013-2016.**
- **Uchwała Nr XXXII/242/14 Rady Miejskiej w Augustowie z dnia 24 stycznia 2014r. uchwalono Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2015.**

Wprowadzenie

Z Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych Miasta Augustowa sporządzonej przez Studio Diagnozy i Profilaktyki w Krakowie, w ocenie mieszkańców Augustowa alkoholizm jest problemem społecznym na trzecim miejscu wśród zdefiniowanych problemów społecznych. Wyniki badań zawarte w Diagnozie zwracają uwagę na kwestie społeczne występujące lokalnie związane z różnorodnymi uzależnieniami, postawami, wartościami, świadomością o lokalnych zagrożeniach społecznych.

Celem niniejszego programu jest wyznaczenie kierunków, najważniejszych kategorii zadań, które będą realizowane przez Gminę Miasta Augustowa w roku 2016.

Art. 4¹ 1. ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi mówi, iż;

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin. W szczególności zadania te obejmują:

1. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. (uchylony);
5. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
6. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
7. wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez współfinansowanie centrów integracji społecznej.

Realizując gminne programy **należy bezwzględnie przestrzegać ustawowego wymogu, aby każde zadanie, które zostanie wpisane do gminnego programu miało związek z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, ponieważ tylko na takie zadania mogą zostać wydatkowane środki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych** o czym mówi art. 11¹.

Dochody z opłat (zgodnie z art. 18²) za zezwolenia wydane na podstawie art. 18 lub art. 18¹ oraz dochody z opłat określonych w art. 11¹ wykorzystywane będą na realizację:

1. gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Gminnych Programów, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
2. zadań realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego, o której mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Gminnych Programów, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii – i nie mogą być przeznaczane na inne cele.

Program określa główne kierunki niezbędnych działań w oparciu o diagnozę, lokalne zasoby oraz hierarchę lokalnych potrzeb, określa wskaźniki, jak również sposób koordynowania jego realizacji.

Diagnoza środowiskowa.

Diagnoza środowiskowa zawiera aktualny stan lokalnej społeczności i uwarunkowań społecznych występujących na terenie miasta Augustowa. Opracowana została na podstawie Diagnozy zagrożeń społecznych Miasta Augustowa przeprowadzonej w roku 2015.

Bezrobocie

Struktura bezrobocia w Gminie Miasta Augustów:	2013 rok	2014 rok
	1895 bezrobotnych	2206 bezrobotnych

Bezpieczeństwo socjalne rodziny

W roku 2014 z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Augustowie skorzystało 1.977 osób. W podziale na rodziny pomoc była skierowana do 1060 rodzin, w których łącznie było 2.569 osób, w tym 51 rodzin z udokumentowanymi uzależnieniami (43 rodziny - alkoholizm, 8 rodzin - narkomania). W roku 2013 - 1.166 rodzin, w których łącznie było 2.896 osób, tym 47 rodzin (42 rodziny - alkoholizm, 5 rodzin - narkomania). Brak jest w sprawozdawczości liczby osób/rodzin, w których nadużywa się alkoholu. Praca socjalna jest prowadzona z każdą osobą, która zgłosi się do Ośrodka, udokumentowana praca socjalna w środowisku – spraw - 4 740.

Procedura zobowiązania do leczenia odwykowego

Do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zostało złożonych 171 wniosków o skierowanie na leczenie odwykowe (**168 wniosków w 2013 roku**).

W roku 2014 łącznie odbyły się **104** posiedzenia Komisji.

Zespół Motywujący do leczenia w sprawach zobowiązania do leczenia odbył **77** posiedzeń, w tym **14** wyjazdowych (**9** przy współudziale dzielnicowych).

Wysłano **1.238** wezwań do osób zgłoszonych i świadków. Prowadząc rozmowy profilaktyczne i motywujące do leczenia zespół rozpatrzył **722 sprawy**, w tym **87** podczas komisji wyjazdowych. Komisja przeprowadziła **298 rozmów z osobami zgłoszonymi**, w tym **82 ze sprawcami przemocy**, **433 ze świadkami** – w tym **109 z ofiarami przemocy**. Podczas komisji wyjazdowych przeprowadzono **53 rozmowy z osobami zgłoszonymi** – w tym **20 ze sprawcami przemocy**, **49 rozmów ze świadkami** – w tym **23 z ofiarami przemocy**.

Skierowano **9** osób na badanie przez biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu oraz wskazania zakładu leczniczego, przebadano **7**. U wszystkich osób stwierdzono uzależnienie od alkoholu.

Skierowano **9** wniosków o leczenie przymusowe do Sądu Rejonowego Wydział Rodzinny i Nieletnich w Augustowie. Sądowe zobowiązanie do poddania się leczeniu odwykowemu zastosowano wobec **6** osób.

Przemoc w rodzinie

W roku 2013 do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 100 formularzy „Niebieskie Karty”. Zostało powołanych 81 grup roboczych w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach. Różnica pomiędzy liczbą formularzy „Niebieskie Karty”, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego, a liczbą powołanych grup roboczych wynosi 19 i wynika z faktu, że w niektórych rodzinach wielokrotnie dochodziło do ponownych interwencji Policji w czasie których zakładany był kolejny druk „Niebieskie Karty”, a następnie przesyłany do Zespołu Interdyscyplinarnego. W związku z

podjęwanymi działaniami grup roboczych w 2013r. łącznie zakończono 78 procedur „Niebieskie Karty”, w tym 31 procedur „Niebieskie Karty”, które zostały wszczęte w roku 2012 oraz 47 procedur „Niebieskie Karty”, które zostały wszczęte w 2013 roku.

W roku 2014 do Zespołu Interdyscyplinarnego w Augustowie wpłynęło 90 formularzy „Niebieskie Karty”. W okresie sprawozdawczym zostało powołanych 75 grup roboczych, w celu rozwiązania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach. W związku z podejmowanymi działaniami grup roboczych w 2014r. łącznie zakończono 80 procedur „Niebieskie Karty”, w tym 2 procedury „Niebieskie Karty” wszczęte w 2012r., 30 procedur „Niebieskie Karty”, które zostały wszczęte w roku 2013 oraz 48 procedur „Niebieskie Karty”, które zostały wszczęte w 2014r. Na koniec okresu sprawozdawczego nadal były prowadzone 3 procedury „Niebieskie Karty” wszczęte w 2013r. oraz 27 procedur wszczętych w 2014r. W okresie od 01 stycznia 2001 roku do 31 grudnia 2014r. odbyły się 344 posiedzenia grup roboczych

Rodzaj przestępstwa/wykroczenia pod wpływem środków odurzających

Dane z Komendy Powiatowej Policji w Augustowie z roku 2014

- **170** osób prowadziło pojazdy na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości (244 w 2013 roku),
- **490** osób prowadziło pojazdy na drodze publicznej po użyciu alkoholu (172 w 2013 roku),
- **7** wypadków pod wpływem alkoholu (15 w 2013 roku),
- **580** przestępstw kryminalnych ogółem (621 w 2013 roku),
- **12** czynów karalnych popełnionych ogółem (29 w 2013 roku),
- **262** osoby zatrzymane do wytrzeźwienia ogółem- izba wytrzeźwień (195 w 2013 roku).

Przemoc domowa

- W 2013 roku miało miejsce 8444 interwencje policyjnych, w tym 201 ingerencji dotyczyło przemocy w rodzinie. Przemoc dotknęła łącznie 253 osoby, w tym 196 kobiet, 32 mężczyzn, 25 małoletnich do 18 roku życia. Sprawcami przemocy w rodzinie było łącznie 201 osób - 194 mężczyzn oraz 7 kobiet. 119 sprawców znajdowało się pod wpływem alkoholu.

- W 2014 roku miało miejsce 8594 interwencje policyjnych, w tym 149 ingerencji dotyczyło przemocy w rodzinie. Przemoc dotknęła łącznie 165 osób, w tym 148 kobiet, 12 mężczyzn, 5 małoletnich do 18 roku życia. Sprawcami przemocy w rodzinie było łącznie 150 osób - 148 mężczyzn oraz 2 kobiety. 86 sprawców znajdowało się pod wpływem alkoholu.

Dostępność do pomocy terapeutycznej, psychospołecznej i prawnej

Na terenie miasta Augustowa działa NZOZ „Poradnia Zdrowia Psychicznego – Poradnia Terapii Uzależnień i Współzależnienia” .

Na terenie miasta Augustów funkcjonuje **Punkt Pomocy dla Ofiar Przemocy w Rodzinie**. Osoby korzystające z pomocy Punktu mogą uzyskać specjalistyczne wsparcie w

wychodzeniu z sytuacji przemocy poprzez poszukiwanie właściwych sposobów rozwiązania tego problemu oraz zasobów, które pozwolą poradzić sobie z kryzysem. Zainteresowani mogą uzyskać pomoc od zatrudnionego w tym miejscu prawnika oraz certyfikowanego specjalisty psychoterapii uzależnień. W Punkcie w wyznaczonym terminie dyżur pełni policjant KPP. Mieszkańcy w trakcie tego dyżuru mogą zgłaszać wystąpienie określonych problemów tj. związanych z przemocą domową, konfliktów z prawem, nadużywaniem substancji psychoaktywnych.

- Liczba rodzin korzystających z pomocy Punktu w 2013 roku: 414, w tym rodziny z problemem alkoholowym- 237.

- Liczba rodzin korzystających z pomocy Punktu w 2014 roku: 451, w tym rodziny z problemem alkoholowym- 268

Na terenie Augustowa funkcjonuje również **Młodzieżowy Punkt Konsultacji i Terapii Uzależnień**. Działania podejmowane w Młodzieżowym Punkcie Konsultacyjnym to praca z dziećmi i młodzieżą, przeciwdziałanie uzależnieniom, praca z uzależnionymi. W tym miejscu zatrudniony jest specjalista terapii uzależnień. Zrealizowano 37 dyżurów konsultacyjno-terapeutycznych (111 h pracy). W ramach dyżurów terapeuta Młodzieżowego Punktu Konsultacji i Terapii w 2014 roku przeprowadził:

- 151 rozmów bezpośrednich, w tym: 59 z nieletnimi, 31 z osobami od 18 do 25 roku życia, 56 z rodzicami lub opiekunami.

- 10 rozmów telefonicznych, w tym 7 rozmów z pedagogami szkolnymi i 3 rozmowy z rodzicami.

Wśród poszukujących pomocy udzielono konsultacji następującym osobom: dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym (10), nieletnim z problemem nadużywania alkoholu (7), pełnoletnim osobom żyjącym w rodzinach alkoholowych (7), rodzicom dzieci uzależnionych, z problemem picia lub brania dopalaczy (15), pełnoletnim z problemem nadużywania alkoholu (15), osobom z problemem przemocy domowej (4), używających narkotyków (10), używających dopalaczy (18), eksperymentującym z papierosami (3), uzależnionym od gier komputerowych (2), osobom z problemami okresu dojrzewania (5), osobom z problemami emocjonalnymi (13), osobom z depresją (3), osobom nieletnim z kontaktami seksualnymi z dorosłymi (3), osobom, które zgłosiły się o poradę z zakresu pomocy koledze, który bierze dopalacze.

Grupy samopomocowe funkcjonujące na terenie Augustowa:

- liczba grup (dla uzależnionych): 2 „MAJ” i „NIE MA MOCNYCH”,
- Dorosłe Dzieci Alkoholików - liczba grup: 1,
- Grupa Al-Anon (dla uwikłanych w chorobę alkoholową) - liczba grup: 2

Grupy wsparcia działające na terenie Augustowa:

Augustowskie Stowarzyszenie Abstynentów Klub „Tęcza”

- grupa wsparcia - zajęcia z psychologiem,
- zajęcia edukacyjne na temat uzależnień i radzenia sobie z uzależnieniem bliskiej osoby,
- zajęcia z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Augustowie prowadzi:

- Grupę wsparcia dla osób z problemami opiekuńczo – wychowawczymi „Szkoła rodzica”,
- Grupę wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.

Ponadto Augustowskie Stowarzyszenie Abstynentów Klub „Tęcza” prowadzi:

- zajęcia edukacyjne na temat uzależnień i radzenia sobie z uzależnieniem bliskiej osoby,
- zajęcia edukacyjne z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie,
- zajęcia dla dzieci w wieku 7-12 lat,

- zajęcia dla dzieci w wieku powyżej 13.

Działania profilaktyczne dla dzieci i młodzieży

W mieście Augustów funkcjonuje **5 placówek wsparcia dziennego - Świetlice** (4 placówki prowadzone są przez organizacje pozarządowe, jedna przez gminę). W świetlicach zatrudnionych jest 12 wychowawców. W 2014 roku z zajęć organizowanych w świetlicach korzystało 157 dzieci dziennie, w tym 76 dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.

W mieście organizowane są różne działania profilaktyczne dla młodzieży w formie szkoleń oraz warsztatów.

W 2013 roku zrealizowano następujące oddziaływania profilaktyczne:

- Kampania "*Zachowaj Trzeźwy Umysł*" - ilość osób uczestniczących: 1459 uczniów, 150 nauczycieli, 400 rodziców.

- Pozalekcyjne zajęcia sportowe realizowane w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych - ilość osób uczestniczących: około 4000.

- Kolonie i obozy z programem zajęć profilaktycznych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych - ilość osób uczestniczących: 65.

W 2014 roku zrealizowano następujące oddziaływania profilaktyczne:

- Kampania "*Zachowaj Trzeźwy Umysł*" - ilość osób uczestniczących: 1460 uczniów, 150 nauczycieli, 400 rodziców.

- Pozalekcyjne zajęcia sportowe realizowane w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych - ilość osób uczestniczących: około 3000.

- Kolonie i obozy z programem zajęć profilaktycznych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych - ilość osób uczestniczących: 87.

Zasoby środowiskowe.

- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Miasta Augustowa,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Augustowie,
- Zespół Interdyscyplinarnej Miasta Augustowa,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Augustowie,
- Komenda Powiatowa Policji w Augustowie,
- NZOZ „Poradnia Zdrowia Psychicznego – Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia”,
- Placówki ochrony zdrowia funkcjonujące i obejmujące swoim działaniem mieszkańców Augustowa,
- Placówki oświatowe obejmujące swoim działaniem mieszkańców Augustowa,
- Sąd Rejonowy w Augustowie,
- Prokuratura Rejonowa w Augustowie,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Augustowie,
- Punkt Pomocy Ofiarom Przemocy w Rodzinie i Młodzieżowy Punkt Konsultacji i Terapii w Augustowie,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Augustowie,

- Centrum Integracji Społecznej prowadzone przez Stowarzyszenie Inicjatyw Społeczno – Gospodarczych im. Króla Zygmunta Augusta w Augustowie,
- Organizacje pozarządowe,
- Augustowskie Stowarzyszenie Abstynentów Klub „Tęcza”

Obszary problemowe

Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych sporządzona w roku 2015 zawiera wiele ważnych informacji mówiących o lokalnych problemach społecznych. W połączeniu z doświadczeniami podmiotów działających na rzecz mieszkańców Augustowa zostały określone obszary problemowe.

Obszar problemowy nr 1

Dostępność do pomocy specjalistów, w szczególności do pomocy terapeutycznej, psychologicznej, rehabilitacyjnej, prawnej.

Z danych zawartych w Diagnozie Lokalnych Zagrożeń Społecznych oraz Sprawozdania MOPS w Augustowie wynika, iż mieszkańcy Augustowa potrzebują pomocy specjalistycznej. Zarówno dorośli, jak i młodzież, dzieci potrzebują dostępu do różnorodnych i kompleksowych form wsparcia.

Obszar problemowy nr 2

Picie napojów alkoholowych przez dzieci i młodzież.

Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych wskazuje, iż 47,5 % gimnazjalistów oraz 83,1% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej wypilo alkohol chociaż raz w życiu. Średni wiek pierwszego kontaktu z alkoholem dla poszczególnych grup wiekowych wynosi: 12,5 – gimnazjaliści i 14,3 lat – uczniowie szkoły gimnazjalnej. Niepokojącym sygnałem jest zdaniem ankietowanej młodzieży łatwość w zakupie alkoholu, a także znaczny odsetek sytuacji, w których rodzice nie zorientowali się, że ich dzieci znajdują się pod wpływem alkoholu (30,6 % gimnazjalistów, 33,8 uczniów szkoły ponadgimnazjalnej). Wśród powodów sięgania po alkohol młodzież wymienia: okazje towarzyskie, chęć zaimponowania, chęć zapicia/ uwolnienia się od problemów i smutków.

Innym ważnym problemem wynikającym z badań przeprowadzonych wśród młodzieży w Augustowie jest fakt, że 18,1% gimnazjalistów pierwszy kontakt z alkoholem mieli w domu (którzy wcześniej zadeklarowały spożycie alkoholu).

Obszar problemowy nr 3

Okres wakacyjny i czas wolny – czas zachowań ryzykownych.

Badani uczniowie z miasta Augustów najczęściej swój pierwszy kontakt z alkoholem mieli na wakacjach i w czasie wolnym. Pierwszy kontakt z alkoholem w czasie wolnym zadeklarowało - 34,9% uczniów szkół gimnazjalnych, 31,8% uczniów szkół ponadgimnazjalnych (odnosi się do uczniów, którzy już zadeklarowali wcześniejsze spożycie alkoholu). Natomiast picie alkoholu po raz pierwszy w czasie wakacji zadeklarowało 23,7% gimnazjalistów oraz 33% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej.

Obszar problemowy nr 4

Wsparcie rodziny, ubożenie społeczeństwa.

Ocena ważności problemów społecznych w mieście Augustów zawarta w Diagnozie wskazuje, iż bezrobocie, ubożenie społeczeństwa, alkoholizm są najważniejszymi problemami społecznymi w odczuciu mieszkańców Augustowa. Trudno nie wiązać ze sobą poszczególnych problemów.

Z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Augustowie skorzystało 1.097 rodzin (dane MOPS w Augustowie). W roku 2014 ze wsparcia asystentów rodziny skorzystało 39 rodzin. Rodziny, te borykają się z wieloma problemami, w szczególności ubóstwo, bezrobocie, uzależnienia, trudności w sprawowaniu właściwej opieki na dziećmi.

Dzieci z rodzin wieloproblemowych uczęszczają do placówek wsparcia dziennego, których główne zadania to zapewnienie opieki i wychowania, pomoc w nauce, organizacja czasu wolnego, zabawy i zajęć sportowych oraz rozwój zainteresowań.

Obszar problemowy nr 5

Agresja spowodowana nadużywaniem alkoholu, bezpieczeństwo mieszkańców, przemoc w rodzinie.

Jednym z wymienionych w Diagnozie problemów jest wzrost przestępczości. 44,2 % dorosłych mieszkańców Augustowa ankietowanych podczas badania wskazało, iż w ciągu ostatnich 12 miesięcy od badania doświadczyli lub byli świadkami nieprzyjemnych przeżyć związanych z agresywnym zachowaniem. Kolejno 25,5 % doświadczyło awantury, 19,1 % wandalizmu, 14,3 % – bójki, 6,8 % doznało bezpośredniej krzywdy w postaci kradzieży, pobicia lub wulgaryzmu, 23,1 % ankietowanych wskazało, że zna ze swojego otoczenia osoby, które doznały przemocy fizycznej. 34,1% ankietowanych wskazało, iż zna osoby ze swojego otoczenia, które doświadczają przemocy psychicznej. 63,9 % ankietowanych posiada wiedzę, do kogo udać się, jeśli mają wiadomość o osobie, która jest ofiarą przemocy. Rodziny, w których występuje problem alkoholowy w szczególności narażone są przemoc ze strony nietrzeźwych członków rodzin.

Badania przeprowadzone na terenie Augustowa wśród młodzieży wskazują, iż 34,7% gimnazjalistów oraz 26,1% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej zna osoby z otoczenia, która doświadcza przemocy ze strony otoczenia rówieśniczego lub członków rodziny. Zdecydowana większość badanych posiada wiedzę, gdzie należy się zgłosić, do kogo udać, jeśli są świadkami przemocy.

Obszar problemowy nr 6

Dostępność alkoholu.

Z subiektywnych opinii respondentów zamieszkujących Augustów, zjawisko alkoholizmu jest poważnym problemem społecznym. Zdaniem 55,8 % badanych dostęp do niego powinien być ograniczony i kontrolowany. 60% ankietowanych sprzedawców alkoholu zadeklarowało, że miała miejsce sytuacja sprzedaży alkoholu osobie nietrzeźwej. Ankietowani sprzedawcy wskazali, iż stosunkowo dużo młodych ludzi podejmuje próby zakupu alkoholu bądź papierosów.

Obszar problemowy nr 7

Podnoszenie kwalifikacji osób pracujących na rzecz rozwiązywania lokalnych problemów alkoholowy.

Z informacji zawartych w Diagnozie wynika, iż wzrasta skala problemów społecznych związanych z nadużywaniem alkoholu i liczba osób potrzebujących komplementarnego wsparcia. Konieczne jest ciągłe podnoszenie kwalifikacji osób prowadzących różnorodne działania na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych.

Obszar problemowy nr 8

Informowanie mieszkańców Augustowa o lokalnych działaniach na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.

Zapisy Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych wynika, iż zaledwie 14,5 % mieszkańców Augustowa ma wiedzę o działaniach prowadzonych, których celem jest przeciwdziałanie i zapobieganie uzależnieniu od alkoholu i narkotyków.

Obszar problemowy nr 9

Narkotyki w środowisku lokalnym

Ankietowane osoby dorosłe zapytane o znajomość we własnym otoczeniu osób używających narkotyków – 75,7% odpowiedziało, że nie zna nikogo. Natomiast badania przeprowadzone wśród młodzieży ukazują, iż aż 59,9% zna kogoś ze swojego otoczenia, kto używa narkotyków, przy czym wskaźniki są wyższe w szkołach ponadgimnazjalnych. 76,5% uczniów szkół ponadgimnazjalnych używało kiedykolwiek narkotyki, w odniesieniu do uczniów szkół gimnazjalnych odsetek ten wyniósł 18,6%. Badania wskazują na łatwą dostępność do narkotyków. Najczęstszą przyczyną sięgnięcia po narkotyki wskazana przez uczniów szkół gimnazjalnych jest wpływ innych osób – namowa innych, 71% uczniów szkół ponadgimnazjalnych spróbowało z własnej inicjatywy. Okoliczności pierwszego kontaktu z narkotykami przedstawiają się następująco: uczniowie szkół gimnazjalnych wskazują na szkołę (68%), uczniowie szkół ponadgimnazjalnych 53,1% czas wolny/po lekcjach.

Cele programu

W oparciu o Diagnozę Lokalnych Zagrożeń Społecznych Miasta Augustowa oraz zadania własne gminy zgodnie z Art. 4¹. 1. ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zostały określone cele niniejszego Programu.

Cel główny

Zmniejszenie skali problemów alkoholowych i przeciwdziałanie narkomanii na terenie miasta Augustowa oraz efektywne niwelowanie skutków związanych z występowaniem zjawisk.

Lp.	Zadanie	Działanie
1.	Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.	Wspieranie przedsięwzięć prowadzących do wzrostu dostępności do pomocy specjalistów, w szczególności do terapeutycznej, psychologicznej, rehabilitacyjnej, prawnej. Planowane typy działań: - rozszerzenie oferty terapeutycznej dla mieszkańców Augustowa, - prowadzenie poradnictwa specjalistycznego, w szczególności psychologicznego, prawnego, pedagogicznego, - umożliwienie korzystania z różnorodnych form wsparcia poprzez współpracę ze stowarzyszeniami i organizacjami działającymi na rzecz wspierania osób uzależnionych, współuzależnionych, rodzin w trudnej sytuacji życiowej w związku z nadużywaniem alkoholu

		<p>przez osoby z ich otoczenia, współfinansowanie wkładów własnych w projektach realizowanych na rzecz mieszkańców Augustowa,</p> <ul style="list-style-type: none"> - inne zadania z zakresu pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, współuzależnionych i ich rodzin wynikłe w trakcie roku.
2.	<p>Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie</p>	<p>Planowane typy działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie punktu konsultacyjnego, - wspieranie przedsięwzięć na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - prowadzenie działań edukacyjnych służących wzmocnieniu kompetencji opiekuńczych i wychowawczych rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie, - zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego, - propagowanie skutecznych sposobów przeciwdziałania przemocy, w szczególności poprzez działalność edukacyjną skierowaną do dzieci i młodzieży, - upowszechnianie materiałów informacyjno - edukacyjnych na temat przemocy w rodzinie i jej negatywnych skutków, - prowadzenie kampanii społecznych, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu promujące zachowania nieagresywne, - organizowanie konkursów, np. plastycznych, wśród dzieci i młodzieży w zakresie zapobiegania przemocy.
3.	<p>Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych</p>	<p>Prowadzenie profilaktyki skierowanej do dzieci i młodzieży, w tym organizacja czasu wolnego od nauki.</p> <p>Planowane typy działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - realizacja programów profilaktycznych w szkołach, placówkach wsparcia dziennego, różnego rodzaju podmiotach pracujących z dziećmi i młodzieżą, - prowadzenie punktu konsultacyjnego dla dzieci i młodzieży, - wspieranie przedsięwzięć skierowanych do dzieci z rodzin, w których występuje problem alkoholowy, - organizacja wypoczynku podczas czasu wolnego od zajęć szkolnych, - realizacji programu profilaktyczno- wychowawczego w środowisku otwartym, - udział w różnorodnych kampaniach podejmujących problem profilaktyki uzależnień, - inne działania profilaktyczne wynikłe w trakcie roku, w tym dofinansowanie wkładów własnych w projektach realizowanych na rzecz mieszkańców Augustowa.
4.	<p>Wspomaganie działalności</p>	<p>Zwiększenie wiedzy lokalnego społeczeństwa na</p>

	instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych	<p>temat prowadzonych przedsięwzięć w profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych, miejsc, w których można uzyskać pomoc oraz wspieranie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów uzależnień.</p> <p>Planowane typy działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - współpraca z lokalnymi mediami w zakresie profilaktyki rozwiązywania problemów uzależnień, - prowadzenie lokalnych kampanii informacyjnych, akcji edukacyjnych, w tym dotyczących zjawiska przemocy, - prowadzenie stałego systemu informacji na temat działań podejmowanych na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, - współpraca przy organizacji różnorodnych wydarzeń uwzględniających działalność profilaktyczną, - inne działania wynikłe w trakcie roku, w tym dofinansowanie wkładów własnych w projektach realizowanych na rzecz mieszkańców Augustowa, - wspieranie i promowanie organizacji pozarządowych realizujących działania wynikające z Programu, - wspieranie działalności organizacji abstynenckich, ruchów trzeźwościowych.
		<p>Tworzenie warunków do efektywnego rozwiązywania problemu uzależnień poprzez wzmocnienie kompetencji osób zawodowo związanych z obszarem profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.</p> <p>Planowane typy działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie działań szkoleniowych skierowanych do sprzedawców alkoholu, - organizowanie i finansowanie szkoleń w zakresie pracy z dziećmi z rodzin alkoholowych, pracy z rodziną, profilaktyki i rozwiązywania lokalnych problemów alkoholowych - zwiększanie kompetencji osób realizujących działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - programy edukacyjne dla przedstawicieli samorządu, instytucji miejskich, stowarzyszeń abstynenckich oraz MKRPA w Augustowie w celu podniesienia i ujednolicenia wiedzy, kompetencji i umiejętności osób pracujących w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
5.	Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy.	Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących zakazu reklamy i sprzedaży napojów alkoholowych.
6.	Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez	Wspieranie przedsięwzięć mających na celu reintegrację społeczną i zawodową osób uzależnionych oraz

	współfinansowanie centrów integracji społecznej.	wsparcie specjalistyczne skierowane do ich rodzin.
7.	Ograniczenie używania narkotyków i zmniejszenie skali związanych z tym problemów społecznych.	Planowa typy działań: - wzrost dostępności do specjalistycznej pomocy dla osób uzależnionych od narkotyków, członków rodzin, osób będących w trudnej sytuacji w związku używaniem narkotyków osób z ich otoczenia, - prowadzenie działań profilaktycznych skierowanych do dzieci, młodzieży, rodziców, - podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców Augustowa w zakresie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, informowanie o możliwościach uzyskania pomocy, - podnoszenie kompetencji osób realizujących różnorodne działania na rzecz mieszkańców Augustowa z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania narkomanii, - inne działania wynikłe w trakcie roku, w tym dofinansowanie wkładów własnych w projektach realizowanych na rzecz mieszkańców Augustowa.

Zakładane efekty realizacji programu:

- 1) Wzrost dostępności do poradnictwa specjalistycznego.
- 2) Poprawa funkcjonowania rodzin, w których występują problemy alkoholowe.
- 3) Wzrost wiedzy i umiejętności kadry pracującej na rzecz profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii.
- 4) Wzrost świadomości lokalnego społeczeństwa w zakresie negatywnych skutków wynikających z nadużywania alkoholu oraz możliwości skorzystania z pomocy w związku z trudną sytuacją życiową.
- 5) Zwiększenie liczby realizowanych projektów na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów społecznych.
- 6) Wzbogacenie oferty dydaktycznej i wychowawczej placówek wsparcia dziennego działających na terenie miasta Augustowa.
- 7) Wzmocnienie lokalnego systemu wsparcia na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.

Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Augustowie.

Ustawowe zadania Komisji to:

- inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych,
- podejmowanie czynności zmierzających do orzekania o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
- opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami rady gminy, o których mowa w art. 12 ust. 1 i 2 ustawy (limit i lokalizacja punktów, w których sprzedawane i podawane są napoje alkoholowe),

- kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych (na podstawie upoważnienia wystawionego przez burmistrza miasta, art.18 ust. 8 ustawy);

Komisja pracuje w czterech zespołach:

1. Opiniującym
2. Kontrolującym
3. Motywującym
4. Roboczym

Członek Komisji otrzymuje wynagrodzenie za pracę w komisji w kwocie 150 zł (sto pięćdziesiąt złotych) brutto za każdy udział w posiedzeniach komisji, a jej przewodniczący 500,00 zł brutto miesięcznie w formie ryczałtu niezależnie od udziału w posiedzeniach.

Źródła finansowania

Finansowanie Programu odbywać się będzie w ramach środków własnych Gminy Miasta Augustowa pozyskanych w 2016 r. z tytułu opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Planowana kwota na 2016 r. wynosi 805.000,- zł.

Planowany budżet Programu może ulec zmianom w przypadku niewykorzystania całkowitej kwoty pozyskanej w 2015 r. z tytułu opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych oraz zwrotów przekazanych przez sąd niewykorzystanych zaliczek na poczet wykonania opinii specjalistycznych osób uzależnionych od alkoholu.

Preliminarz Finansowy Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Augustowa na 2016 rok na ogólną kwotę 805 000 zł.

- 1) Rozwijanie bazy i doskonalenia lecznictwa odwykowego – 70.000 zł
- 2) Profilaktyka uniwersalna – 80.000 zł
- 3) Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – 70.000 zł
- 4) Działalność podmiotów w zakresie opieki i wychowania dzieci z rodzin wielo-problemowych oraz wymagających szczególnej opieki, w tym osoby prawne wykonujące w/w działalność – 130.000 zł
- 5) Działalność organizacji i stowarzyszeń w zakresie upowszechniania sportu i kultury fizycznej z uwzględnieniem programów profilaktycznych (dotacje – konkurs ofert) – 140.000 zł.
- 6) Realizacja programów rekreacyjno – sportowych z uwzględnieniem realizacji programu profilaktycznego – 50.000 zł.
- 7) Działalność organizacji i stowarzyszeń w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i problemów narkomanii – 60.000 zł
- 8) Organizacja wypoczynku i czasu wolnego dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym oraz ich udział w imprezach o charakterze profilaktycznym – 225.000zł.

Za realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Augustowa odpowiedzialny jest Wydział Spraw Społecznych i Administracyjnych Urzędu Miejskiego w Augustowie, który w roku 2017 przedłoży Radzie Miejskiej w Augustowie sprawozdanie z realizacji sporządzone na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w realizacji poszczególnych zadań.

Dane kontaktowe:

Wydział Spraw Społecznych i Administracyjnych

ul. Karola Brzostowskiego 2

16-300 Augustów

tel. 87 643 11 43

e-mail: Ewidencja.Ludnosci@urząd.augustow.pl

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Augustowie

ul. Karola Brzostowskiego 2 w Wydziale Spraw Społecznych i Administracyjnych

tel. 87 643 42 36

tel. kom. 694-362-246

e-mail: halina.jeziarska@urząd.augustow.pl